

Carl Nielsen: »Hymnus amoris« og »Søvnen«. Dansk Musik Antologi 031. Kirsten Schultz, Bodil Gøbel, Tonny Landy, Bent Norup, Mogens Schmidt Johansen, Hans Christian Andersen; Radiokoret, Københavns Drengekor, Danmarks Radios Symfoniorkester. Dirigent: Mogens Wöldike. EMI 6C 065-39200.

I mange år har en grammofonindspilning af Carl Niensens storslåede korværk »Hymnus amoris« stået højt på ønskesedlen. Et master-bånd blev lavet i forbindelse med Mogens Wöldikes opførelse af værket ved en torsdagskoncert i 1974; og da det efter lange forhandlinger gjordes muligt at publicere værket på en plade, som skulle indgå i Dansk Musik Antologi, var det derfor oplagt at koble det med Niensens andet hidtil uindspillede korværk »Søvnen«, der ganske vist som kunstværk er mere problematisk, men som dog viser karakteristiske sider af komponistens stil og helt ubetvivleligt burde findes på grammofonplade. Den nu foreliggende plade udfylder et mærkbart hul i rækken af Carl Nielsen indspilninger, og den gør det godt - på trods af det hæslige omslag med et collage-agtigt anbragt rødt hjerte på sølvbaggrund.

Der er ingen tvivl om, at Wöldikes opfattelse af »Hymnus amoris« er en god del roligere og mere lyrisk end foreskrevet ved Carl Niensens meget friske tempoangivelser. Det høres allerede i indledningen, som har svært ved at finde et stabilt tempo, og specielt i børnekorets berømte begyndelse »Amor mihi vitam donat ...« Til gengæld kommer Wöldikes store erfaringer som kordirigent til rig udfoldelse inden for det lidt roligere tempo, til gavn for det polyfone stemmevæv og for frasernes fint bårnelegato. Det må blive en smags sag, om man gouterer Tonny Landys stemmetype i tenorpartiet, hvis første tone han dog gerne kunne have sat an uden det grimme glissando; ligeledes, om Kirsten Schultz' sopran føles tilstrækkeligt varieret i sopranpartiets stærke *espressivo* som den ulykkelige kvinde, hvis skrig på det udtryks-

mæssige højdepunkt her virker altfor »pænt« og derfor lidt uengageret. Det er nu i øvrigt de færreste udførelser, der tør åbne for de udtryk for skrig og smerte, som også findes i Niensens musik; et tilsvarende sted i slutningen af mellemdelen i »Søvnen« spiller solofløjten med sine omvendte accenter imod musikens intention, på samme måde som det ofte sker på et lignende sted i anden sats af Niensens 5. symfoni. At der til tider ændres ganske voldsomt på Niensens dynamiske nuancer, skal blot noteres, uden at det kan siges at hindre det generelle indtryk af medrivende musiceren, som præger Niensens værk og denne indspilning; selv den fra komponistens side klangligt så problematiske solo-terzet for tre herrestemmer (»Alderdommen«) er her lykkedes så godt som nogensinde og når Wöldike i slut-apoteosen benytter store klokker i stedet for det foreskrevne klokkespil, er det begrundet i det klanglige og dynamiske klimaks; det er oven i købet med komponistens velsignelse, idet Carl Nielsen i sit eget eksemplar af det trykte partitur har noteret denne ændring.

Anmelder-eksemplaret af pladen er på A-sidens begyndelse skæmmet af stærkt generende pladestøj, hvilket ikke er tilfældet på et i forvejen indkøbt eksemplar. Det tilrådes derfor at være kritisk ved anskaffelsen.

B-sidens indspilning af »Søvnen« er meget smuk. Carl Nielsen satte selv megen pris på værket; men man kan dog diskutere, om den af ham valgte besætning er den mest egnede som medium for tekstens stærkt personlige, selv-centrerede emne og udtryk. Også her er indspilningens tempo en smule roligere end intenderet af komponi-

sten, korets tekst er gennemgående utydelig, orkesterklangen ville have vundet ved større renhed i violinerne, og fløjten's under-spilning af udtrykket er nævnt ovenfor.

Men som helhed får værket ved denne sin første indspilning en udførelse, som vi kan være glade for, og som fortjener at indgå i Dansk Musik Antologi.

Torben Schousboe

Carl Nielsen: Saul and David. Opera in 4 acts sung in English. Based on Geoffrey Dunn's translation from the original text by Einar Christiansen. Boris Christoff, Willy Hartmann, Elisabeth Söderström, Alexander Young, Michael Langdon, Kim Borg, Bodil Gøbel, Sylvia Fisher, Mogens Berg, Kirsten Buhl-Møller. Danish Radio Symphony Orchestra and Chorus and the John Alldis Choir, conducted by Jascha Horenstein. UNICORN RHS 343/5

Det er med blandede følelser, man lytter til denne grammofongengivelse af Carl Nielsens grandiose og følelsesladede opera – en »live performance«, som i rillerne fastholder den mindeværdige EBU koncert i Danmarks Radio torsdag den 27. marts 1972, dog med nødvendig korrektion af Sauls monologer i første og fjerde akt samt af forspillet til 2. akt ved senere supplerende studieoptagelser under ledelse af Horensteins assistent Joel Lazar.

På den ene side hilser man med glæde, at operaen nu endelig foreligger indspillet på plader og dermed er lydligt tilgængelig for interesserede over hele verden, og at initiativet hertil fra det entusiastiske lille selskab UNICORN er blevet realiseret på et pladeteknisk og kunstnerisk så højt niveau og med sangere af verdensklasse i solopartierne, hvoraf navnlig Elisabeth Söderström som Mikal og Boris Christoff som Saul hver på sin måde sætter et stærkt personligt præg på udførelsen.

På den anden side må man, trods det i sin tid åbent erklærede hensyn til et internationalt publikum og til grammofonpladernes salgbarhed, ved fornyet overhøring påny beklage, at operaen opførtes på engelsk, og at Jascha Horenstein, der som internati-

onalt dirigent-navn skulle fremme opmærksomheden om optagelsen, i sit tempovalg og sin dynamik ofte afviger mærkbart fra komponistens intentioner. Man mindes Radiooperaens opførelse af »Saul og David« den 23. maj 1960 under Thomas Jensens anderledes indforståede ledelse; måtte den nu foreliggende optagelse vække international opmærksomhed om værket og glæde så mange, at vejen beredes for endnu en optagelse - på dansk og uden de fejl, som desværre endnu skæmmer node-materialet, og med større lydhørhed over for musikkens karakter og symfoniske sammenhæng og for dens stemningsmæssige nuancer.

I mixningen er solisterne trukket frem i lydbilledet, hvilket er til fordel for tydeligheden i deres replikker; men det er synd for Carl Nielsens rigt udarbejdede orkestersats, der i dette værk har så afgørende betydning, f.eks. i duetten mellem Mikal og David i slutningen af 1. akt. Måske er det sket af hensyn til de ikke altid rent spillende strygere i Radioorkesteret og de ikke altid rent syngende damer i Radiokoret. Solisterne er valgt, så deres stemmetyper klart adskiller operaens roller fra hverandre. Elisabeth Söderström er simpelthen